

Aspecte ale revizuirii articolului 48 (1) din Constituția României

PRO VITA București (www.asociatiaprovita.ro) este o organizație independentă care își propune promovarea unei culturi a vieții, bazate pe respectul pentru demnitatea umană și drepturile omului. PRO VITA (București) își urmărește obiectivele prin educație, cercetare și consiliere juridică și litigii precum și prin asistență umanitară și advocacy. PRO VITA (București) este membră asociată a SALLUX (fosta Fundația pentru Politici Creștine în Europa). Ne numărăm printre organizațiile consultate în procesul legislativ intern și am intervenit în diverse litigii pe lângă instanțele naționale sau internaționale, inclusiv pe lângă Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Acest document pleacă de la premisele că:

1. legalitatea inițiativei de revizuire, compatibilitatea de formă și fond a acesteia cu tratatele de drepturile omului sunt incontestabile;
2. prin inițiativa cetățenească se urmărește clarificarea definiției Căsătoriei și nu schimbarea definiției Familiei;
3. scopul revizuirii este de asemenea opoziția față de redefinirea căsătoriei, cerută deschis și repetat de oponenții referendumului.

Caracterul heterosexual al mariajului – problemă de ordine publică

Prin încheierea căsătoriei, statul se obligă să garanteze cel mai extins grad de protecție singurei relații care, prin angajamentul public luat de soți:

- este un puternic factor de coeziune și stabilitate care protejează și oferă condițiile financiare, psihologice și sociale optime pentru creșterea și educarea copiilor (protejarea interesului superior al copilului primează în fața celui al adulților);
- are temei în imperativul ocrotirii sănătății publice (prin promisiunea de fidelitate reciprocă a soților), al solidarității sociale (prin obligațiile create între soți) și în necesitatea creșterii demografice (imperativ de siguranță națională);
- are temei istoric (principiile istorice ale tradițiilor democratice ale poporului român sunt precizate în art. 1 din Constituție);
- astfel, contribuie la continuitatea istorică a națiunii și la progresul societății umane în general.

De aceea, Căsătoria ca fundament al familiei este o instituție rezervată cuplurilor heterosexuale¹.

Distincția între Căsătorie și concubinaj, respectiv contract civil

Căsătoria nu este legiferarea unei relații „de iubire” (afecțiune). Statul nu poate să recunoască o realitate subiectivă, deoarece aceasta nici nu poate fi constatată și nici confirmată în mod obiectiv.

De asemenea, căsătoria a fost dintotdeauna un act juridic bilateral nepatrimonial creator de statut juridic special pentru soți și nicidecum un contract civil. Întreaga literatură de specialitate definește natura căsătoriei în acest mod. Astfel se justifică și definirea sa în Constituție². Invocarea unei aparente discriminări rezidă din neînțelegerea acestei naturi juridice a căsătoriei.

Pretinsa incompatibilitate a păstrării exclusive a caracterului heterosexual monogam al Căsătoriei cu valorile occidentale

---

¹ Noul Cod civil comentat: În România „caracterul heterosexual al căsătoriei este de ordine publică”.

² Note juridice cu privire la caracterul necontractual al căsătoriei, <http://www.culturavietii.ro/2016/09/20/note-juridice-cu-privire-la-caracterul-necontractual-al-casatoriei/>

Familia întemeiată pe căsătoria heterosexuală monogamă este o realitate obiectivă, verificată istoric și stă la baza civilizației euro-atlantice. Definiția legală derivă din aceste realități care preced statului și politicii moderne.

Legalizarea „căsătoriei” unisex este o „evoluție” de dată foarte recentă, două decenii la scara istoriei fiind ne semnificative. Majoritatea celor care folosesc exemplul „Occidentului” presupun ca există o entitate uniformă care ne indică perfect drumul de urmat obligatoriu. Aceasta contrastează hilar cu diversitatea și pluralismul afirmate de reprezentanții „minorităților sexuale” și merge în direcția unei uniformizări cvasitotalitare a spațiului european. În plus, se presupune, complet eronat, existența unei relații de cauzalitate între măsuri precum legiferarea „mariajelor” între persoane de același sex și avansul tehnologic sau bunăstarea țărilor din Vestul Europei.

Necesitatea ocrotirii interesului superior al copilului

Experiența seculară și studii de amploare confirmă că interesul copilului este optim servit într-o familie cu o mamă și un tată căsătoriți³. Pentru că educația unui copil este o lucrare de lungă durată, vastă și complexă, aceasta necesită uniunea stabilă a părinților săi, a mamei și a tatălui său, în cadrul familial. Educația unui copil nu constă doar în simpla transmitere a unor informații și cunoștințe, ci implică și modelele psihologice diferite și complementare ale celor două sexe.

Prin încheierea căsătoriei, soții beneficiază de toate drepturile patrimoniale și nepatrimoniale pe care legea le prevede pentru familii. Deci, recunoașterea „căsătoriei” cuplurilor unisex duce la recunoașterea „dreptului la copii” al acestora. Ceea ce înseamnă că aceste cupluri inerent infertile vor apela la adopție sau la reproducere asistată (terț donator/mamă surrogat). Copiii crescuți astfel vor fi orfani de tată sau orfani de mamă, iar femeile vor fi exploatate pentru furnizarea de copii (mama-surogat). Se pot concepe încălcări mai serioase ale drepturilor copilului/femeii?

„Problema” familiei monoparentale

Temerile cu privire la faptul că familiile monoparentale sau alte tipuri de familie nu ar mai fi ocrotite prin noua formă a articolului 48 din Constituție sunt complet nefondate și răuvoitoare. În cadrul noțiunii de familie există categorii diferite, cu structuri diferite, componentă diferită și aflate în situații juridice diferite. Toate sunt, în egală măsură,

---

³ Putem pune la dispoziție o paletă largă de studii și sondaje.

recunoscute și ocrotite dar au la bază același model: cel al familiei nucleare, monogame, formate prin căsătoria dintre un bărbat și o femeie.

Revizuirea nu atinge decât definiția căsătoriei. Rămân neschimbate în același art. 48:

- teza III din alin. 1 - familia se întemeiază și pe raportul juridic (drepturile și obligațiile) izvorât din calitatea de părinte (prin extensie, alte rude / familia extinsă), indiferent dacă părinții sunt sau nu căsătoriți, și
- alin. 3 – copilul din afara căsătoriei = în drepturi cu cel din căsătorie.

Ca urmare, Statul va continua să acorde aceeași ocrotire și aceleași drepturi copiilor crescuți de un singur părinte, de doi părinți necăsătoriți sau de oricare rudă care are acest drept (bunici etc.) ca și celor crescuți de ambii părinți căsătoriți și să recunoască relațiile dintre aceștia ca relații de familie⁴.

Necesitatea imperativă a pronunțării cetățenilor asupra unei teme sociale majore

Dacă Referendumul urmărește *constituționalizarea definiției căsătoriei în vederea protecției familiei și a copiilor*, împiedicarea lui, coroborată cu excepția de neconstituționalitate la art. 277 CC, tinde la *redefinirea căsătoriei*. Există dovezi suficiente că această redefinire este parte dintr-un continuum de transformări graduale, dar radicale ale societății, puse la cale cu intenții agresive, la care nici cetățenii și nici autoritățile nu pot fi indiferenți și al căror scop final este golirea de sens a Căsătoriei și finalmente abolirea acesteia și deci slăbirea familiei, societății și statului⁵.

Oricare cetățean responsabil, dar și autoritățile însărcinate cu siguranța națională trebuie să se întrebe: **care va fi impactul instituționalizării „căsătoriei” între persoanele de același sex asupra societății și în special asupra drepturilor copiilor?** După 2 decenii de existență legală a „căsătoriei pentru toți” în Occident se fac primele evaluări și se constată deja că singura instituție care este construită pe diferența dintre sexe este distrusă sistematic [6]. Numărul căsătoriilor se diminuează, numărul copiilor crescuți fără tată explodează și odată cu el povara cheltuielilor publice, libertatea religioasă și de expresie, drepturile parentale și libertatea educației sunt încălcate sub pretextul asigurării „egalității” și „nediscriminării”. Se merge până

---

⁴ Detalierea tipurilor de familii recunoscute, <http://www.culturavietii.ro/2017/03/14/comunicat-al-coalitieii-pentru-familie-familia-monoparentala-este-si-va-fi-recunoscuta-si-ocrotita-si-dupa-referendumul-de-revizuire-a-constitutiei/>

⁵ Georg Lukacs, intelectual maghiar considerat unul din părinții marxismului cultural, aprecia că cultura tradițională trebuie distrusă pentru ca „paradisul muncitorilor” să se poată concretiza: „Am văzut distrugerea revoluționară a societății ca unica soluție la contradicțiile culturale ale epocii... O asemenea răsturnare la scară mondială a valorilor nu poate avea loc fără anihilarea vechilor valori [familie și credință] și crearea unora noi de către revoluționari.”

la suprimarea din legislație a cuvintelor „mamă” și „tată”, pentru a fi înlocuite cu termeni orwellieni. Ba chiar, disoluția progresivă a conceptului de căsătorie, și în special ideea conform căreia căsătoria reprezintă doar „o relație de iubire” încheiată la simpla dorință a partenerilor, deschide, în cele din urmă, ușa chiar și poligamiei (Columbia este prima țară non-islamică ce recunoaște mariajul poligam).

În fața acestor provocări, decizia cu privire la viitorul familiei trebuie obligatoriu luată prin consultarea cetățenilor.

București, decembrie 2016